

Normele de igienă pentru transporturile de persoane din 14.01.2008

În vigoare de la 30 aprilie 2008

Publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 334 din 30 aprilie 2008. Formă aplicabilă la **04 mai 2019**.

Art. 1. - La proiectarea, execuția și funcționarea construcțiilor, vehiculelor și căilor de transport se respectă condițiile indispensabile pentru asigurarea protecției sănătății pasagerilor și a personalului. Fiecare operator economic care prestează servicii de transport are obligația să respecte prezentele norme și să își întocmească pe baza acestora regulamente de funcționare și exploatare, avizate de organele sanitare ale Ministerului Transporturilor, după cum urmează: Agenția de Sănătate Publică prin Direcția de sănătate publică și unitățile teritoriale Brașov, Cluj, Constanța, Craiova, Galați, Timișoara, Iași. Regulamentele de funcționare și exploatare trebuie să asigure îndeplinirea următoarelor cerințe:

- a) apa și alimentele, materialele și ustensilele folosite să fie protejate de contaminarea cu microorganisme patogene și substanțe toxice;
- b) persoanele nu trebuie să intre în contact cu deșeurile periculoase, mai ales de origine umană, considerate contaminate;
- c) persoanele nu trebuie să intre în contact cu insecte, rozătoare și cu alți vectori de boli infecțioase;
- d) persoanelor li se asigură condiții care să le protejeze de accidente sau riscuri de îmbolnăvire;
- e) asigurarea condițiilor de confort termic.

Art. 2. - Prezentele norme se aplică:

- activităților de transport rutier public sau în cont propriu de persoane;
- activităților de transport de persoane în regim de taxi;
- activităților de transport feroviar, naval, aerian;
- activităților de transport subteran de persoane;
- activităților externalizate din aceste domenii.

Art. 3. - Conducătorilor auto, mecanicilor de locomotivă, echipajelor navelor și aeronavelor, controlorilor de trafic li se asigură condiții igienice de repaus și odihnă.

Art. 4. - Prelucrarea sanitară a spațiilor publice în transporturi se face respectându-se următoarele:

- a) controlul calității eficienței activității de igienizare și dezinfecție a vagoanelor de clasă, de dormit, de metrou, a aeronavelor, navelor/bacurilor/feriboturilor, a autobuzelor/autoturismelor/troleibuzelor și a tramvaielor se realizează prin prelevarea de teste de salubritate. Se prelevă două probe de pe suprafețele de toaletă și 3 probe din compartimente sau cușete (zone care vin în contact direct cu mâinile călătorilor). Aceste probe se recoltează din zonele de potențială poluare, după ce s-au efectuat curățenia și dezinfecția. Indicatorii sanitari și valorile acceptate propuse pentru controlul condițiilor de igienă sunt: NTG-37°C < 5000 UFC/100 cm² pentru pereți și pentru colacul toaletelor și mai puțin de 2000 pentru clanțe și pentru rezemătoare de cap. Enterobacteriile și B. Proteus trebuie să fie absente. Depășirea valorilor stabilite pentru indicatorii menționați denotă ineficiența activității de igienizare și dezinfecție;
- b) controlul calității prelucrării sanitare a spațiilor de odihnă pentru personalul menționat la art. 2 și pentru sălile de utilitate publică din domeniul transporturilor se realizează prin prelevarea de probe privind contaminarea suprafețelor și aeromicroflorei. Evaluarea încărcăturii bacteriologice a suprafețelor se realizează prin prelevarea de probe. Probele se recoltează semestrial, după efectuarea curățeniei și a dezinfecției. Rezultatele vor fi exprimate în UFC/100 cm² de suprafață. Indicatorii utilizați pentru evaluarea salubrității suprafețelor din aceste spații sunt: număr total de germeni la 37°C, număr de streptococi, număr de stafilococi, număr de coliformi.

Valorile acceptate pentru acești indicatori sunt: NTG-37°C = 100/cm², germenii hemolitici nu trebuie să depășească 1% din NTG-37°C, stafilococi piogeni, streptococi beta-hemolitici și coliformi absenți. Prezența stafilococilor și coliformilor arată contaminare mare, insalubritate ridicată și deci operațiune de salubritate inefficientă sau neefectuată;

c) Încărcătura microbiologică a aerului se controlează prin recoltarea de probe de aeromicrofloră. Probele se recoltează semestrial, în sezoanele extreme, în spații în care se consideră că s-a făcut curat. În funcție de suprafața încăperii se stabilesc 2-6 puncte de recoltare prin sedimentare pe placă după expunere de 15 minute în medie. Indicatorii utilizați pentru evaluarea calității aerului sunt NTG-37°C, număr de streptococi, număr de coliformi fecali, număr de stafilococi. Valorile acceptate pentru acești indicatori sunt: NTG-37°C=1000UFC/m³ aer, streptococi alfa-hemolitici = 1% din NTG, coliformi 0/m³, stafilococi fără normă (cu cât proporția este mai mare, cu atât contaminarea este mai mare). Prezența stafilococului denotă o contaminare de origine umană. Depășirea valorilor indicate denotă ineficiența operațiunilor de salubritate.

A. TRANSPORTUL ÎN COMUN URBAN ȘI PREORĂȘENESC

Art. 5. - Operatorii economici care prestează servicii de transport în comun urban și preorășenesc vor lua măsuri de întreținere zilnică a condițiilor de igienă optime în mijloacele de transport, la capetele de linii și în stații.

Art. 6. - (1) La amenajarea traseelor mijloacelor de transport în comun autoritățile în a căror administrare se află aceste trasee vor ține seama de următoarele cerințe privind menținerea sănătății populației și a personalului:

a) alegerea traseului se face astfel încât să nu parcurgă zone cu obiective protejate (locuințe, parcuri, locuri de odihnă, de studiu, asistență medicală, îngrijirea copiilor și bătrânilor etc.), iar dacă acest lucru este inevitabil din considerente urbanistice, se păstrează distanțele stabilite prin studii de impact între aceste trasee și obiectivele protejate; în aceste studii se iau în considerare emisiile de poluanți chimici și pulberi, de zgomot și de vibrații;

b) alegerea amplasamentelor stațiilor se face ținându-se seama și de posibilitățile unor categorii de populație (vârstnici, copii, bolnavi cu maladii cronice, persoane cu dizabilități) de a parcurge pe jos distanța de la locuința lor la stație;

c) amenajarea traseelor se face astfel încât să se reducă la minimum impactul poluanților asupra sănătății publice (linii de tramvai insonorizate, pavimente din materiale care să nu producă zgomot și să nu elibereze în atmosferă substanțe chimice sau pulberi periculoase, evitarea detaliilor accidentate în pavimente). La capetele de linii se amenajează spații de refacere pentru personal și pentru adăpostirea conducătorilor de vehicule, care să fie prevăzute cu grupuri sanitare dotate cu toalete, chiuvete și dușuri, asigurându-se iluminatul, ventilația și încălzirea conform standardelor în vigoare. În stații trebuie să existe coș pentru deșeuri.

(2) La amenajarea stațiilor se urmărește acoperirea a cât mai multor necesități de protecție a călătorilor care așteaptă (adăpostire față de intemperii, protecție față de temperaturile prea scăzute sau prea ridicate, față de iradierea solară directă sau de vânturi puternice). În stații pot exista unități comerciale sau de servicii, cu condiția respectării normelor prevăzute în standardele în vigoare referitoare la aceste unități.

Art. 7. - Amplasarea, construcția și amenajarea garajelor sau a depourilor pentru mijloacele de transport în comun se fac astfel încât să nu producă emisii de substanțe chimice, pulberi, zgomot sau vibrații care să pună în pericol sănătatea și confortul locuitorilor vecini.

Art. 8. - Se interzice răspândirea pe sol a reziduurilor lichide petroliere, a apelor uzate și a reziduurilor solide rezultate din salubritatea și întreținerea mijloacelor de transport. Salubritatea mijloacelor de transport se face numai în spații special amenajate, de către personal specializat pentru această operațiune.

Art. 9. - Operatorii economici sau autoritățile care au în administrare traseele sunt obligate să le întrețină, împreună cu stațiile și mijloacele de transport în comun, în condiții optime de igienă, să asigure întreținerea,

salubritatea și curățarea permanentă, să realizeze dezinsecția și dezinsecția vehiculelor ori de câte ori este nevoie și să asigure un microclimat favorabil în mijloacele de transport.

B. TRANSPORTUL AERIAN

Art. 10. - La proiectarea, construirea și în timpul exploatării aeronavelor și a aeroporturilor se respectă normele de protecție sanitară a echipajului, călătorilor și a personalului din aeroporturi.

Art. 11. - (1) Aeroporturile trebuie să beneficieze de apă potabilă de calitate și în cantitate suficientă pentru nevoile proprii și pentru aprovizionarea aeronavelor.

(2) Instalațiile și utilajele folosite trebuie să funcționeze astfel încât să nu modifice calitatea apei din rețea. Controlul calității apei se face conform prevederilor legislației în vigoare, din puncte cu importanță epidemiologică, în cadrul monitorizării de control.

(3) Trebuie asigurată rezerva proprie de apă pentru cel puțin 24 de ore, în funcție de necesitățile aeroportului.

(4) Pentru aprovizionarea aeronavelor se folosește rețeaua de alimentare centrală a aeroportului, avizată și autorizată sanitar conform reglementărilor în vigoare. Se păstrează o evidență specială, care să precizeze data și ora alimentării, cantitatea și calitatea apei introduse în rezervoare (clorul rezidual liber), precum și utilajul și instalația de alimentare.

(5) La bordul aeronavei, în funcție de rută, se asigură o cantitate de 0,9-4,55 l apă/persoană/12 ore de zbor.

(6) Clorul rezidual se controlează de minimum 3 ori/zi de către personalul specializat al deținătorului instalației de apă. Rezultatele controlului sunt înregistrate și transmise săptămânal autorității sanitare care supraveghează aeroportul.

(7) Rețeaua de apă aflată în responsabilitatea directă a autorităților aeroportului trebuie construită, exploatată și întreținută astfel încât să distribuie permanent apă potabilă de calitate, conform prevederilor legislației în vigoare. Controlul calității apei se face în conformitate cu legislația în vigoare.

Art. 12. - (1) În aeroporturi, punctele de alimentare cu apă pentru călători trebuie realizate din material inoxidabil și montate sub un unghi care să nu permită răspândirea apei pe paviment.

(2) Gura de apă trebuie să fie montată la un nivel superior preaplinului chiuvetei, cu jetul ascendent, protejată printr-un dispozitiv inoxidabil, montat astfel încât gura consumatorului să nu atingă gura de apă.

Art. 13. - (1) Înmagazinarea apei potabile la bordul aeronavelor se face fie prin priză directă la rețea, fie prin camioane-cisternă.

(2) În cazul aprovizionării prin priză directă, aceasta va fi situată suprateran, la o distanță de cel puțin 30 m de prize cu altă destinație, vizibilă, acoperită și inscripționată distinct.

(3) Camionul-cisternă folosit pentru transportul apei până la aeronavă trebuie utilizat numai pentru apă potabilă și trebuie să fie inscripționat, în acest sens folosind culoarea albastră. Construcția cisternei trebuie realizată numai din materiale avizate sanitar pentru transportul apei potabile (rezistente la coroziune, care să nu cedeze metale sau alte substanțe, să confere etanșeitate etc.). Agentul de handling va obține autorizații sanitare de funcționare pentru mijloacele de alimentare cu apă potabilă. Gurile de intrare și ieșire trebuie să fie orientate în jos și să fie prevăzute cu dispozitive nefiletate care să permită racordul rapid al tubulaturii de alimentare a cisternei și aeronavelor. Tubulatura de alimentare la avion și la cisternă va fi protejată împotriva contaminării și efectuându-se operațiuni rapide de dezinsecție înainte de cuplare. Furtunurile pentru apă potabilă trebuie să fie fabricate din materiale avizate sanitar și să fie spălate în interior, în totalitate, înainte de racordarea la camionul-cisternă sau la aeronavă. Suprafața interioară a furtunurilor nu trebuie să prezinte fisuri, zgârieturi superficiale sau gătuiri de scurgere. Când nu este pus în funcțiune, ajustajul trebuie păstrat într-o soluție hiperclorinată. Orificiile de intrare și ieșire trebuie prevăzute cu capace și obturatoare care trebuie să acopere orificiile, puse la locul lor atunci când nu se desfășoară operații de intrare și ieșire a apei.

(4) Cel puțin la 3 săptămâni rezervoarele camioanelor-cisternă se tratează cu jet de vapori sau cu soluții de produse biocide avizate sanitar. Pentru dezinsecția apei din rezervorul-cisternă se folosește cloramina sau clorul

gazos din aparate de clorare portabile sau fixe.

Art. 14. - (1) Aeroporturile trebuie dotate cu instalații de evacuare a deșeurilor solide și lichide atât de la aeronave, cât și de la sol.

(2) Sistemele de evacuare trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

a) îndepărtarea și epurarea apelor uzate menajere, apelor uzate industriale, a altor ape uzate și a apelor meteorice să se realizeze astfel încât să nu creeze disconfort și îmbolnăvirea membrilor comunității. Apele uzate epurate vor fi evacuate astfel încât, în avalul deversării, apele receptorului să se încadreze, conform normelor, în prevederile standardului de calitate a apelor de suprafață, după categoria de folosință. La proiectarea și realizarea sistemelor de canalizare și epurare se va respecta legislația sanitară în vigoare;

b) îndepărtarea apelor uzate menajere și industriale se face numai prin rețeaua de canalizare a apelor uzate. În lipsa posibilității de racordare la sistemele publice de canalizare, unitățile sunt obligate să se doteze cu instalații proprii pentru colectarea, tratarea și evacuarea apelor uzate, care se execută și se exploatează astfel încât să nu constituie un pericol pentru sănătate;

c) este interzisă îndepărtarea apelor uzate direct pe sol (curți, grădini, străzi, locuri riverane) sau în bazine naturale de apă în zona de protecție sanitară a surselor și instalațiilor centrale de alimentare cu apă;

d) canalele deschise pot fi utilizate numai pentru evacuarea apelor meteorice. Aceste canale trebuie întreținute permanent în stare bună de funcționare, prin curățare și repararea defecțiunilor.

Art. 15. - A. Evacuarea deșeurilor solide:

1. de la aeronave - se efectuează în bacuri de polietilenă etanșe și rezistente, care se descarcă la fiecare escală și se înlocuiesc cu altele spălate și dezinfectate. Ulterior reziduurile sunt neutralizate;

2. de pe aeroport (holuri, birouri, restaurante, depozite, ateliere) - se face în recipiente din material neabsorbant, prevăzute cu saci de polietilenă închiși ermetic. Recipientele se amplasează în mai multe puncte accesibile personalului și pasagerilor;

3. punctele de colectare intermediară sunt amplasate pe sol betonat, sunt prevăzute cu instalații de spălare și cu rigole în pantă, precum și cu sifon de drenare în rețeaua de canalizare a aeroportului;

4. îndepărtarea reziduurilor solide se face cu vehicule speciale, cu dispozitive mecanice de încărcare și compactare, evitând răspândirea deșeurilor pe sol.

B. Evacuarea reziduurilor lichide:

1. de la aeronave - se colectează în tinete mobile sau fixe (cu pereți rotunjiți la interior) prevăzute cu sisteme de fixare, etichetate distinct (culoare galbenă), de unde, printr-o trapă specială, situată diametral opus față de cea de alimentare cu apă potabilă, sunt evacuate în mașini speciale de vidanj sau în rețeaua de canalizare. Pentru zborurile la mare altitudine, în lipsa unor sisteme de încălzire, este indicat a se introduce în fiecare tinetă/bac un litru de etilenglicol, în scopul evitării congelării lichidului și evitării blocării orificiului de vidanj. După golire tinetele se spală cu detergent - dezinfectant, conform Ordinului ministrului sănătății publice nr. 261/2007 pentru aprobarea Normelor tehnice privind curățarea, dezinfecția și sterilizarea în unitățile sanitare. Este de dorit dispunerea de apă caldă la 1,4 atm și perii care să permită eliminarea materiilor solide aderente;

2. de pe aeroport - este obligatorie existența a 3 sisteme de colectare și evacuare a reziduurilor lichide:

a) sistemul de drenare a apelor de pe suprafețele de rulare a aeronavelor, care poate fi racordat la rețeaua urbană de canalizare;

b) sistemul de drenare a reziduurilor lichide provenite de la grupurile sanitare;

c) sistemul de evacuare a vehiculelor-vidanjă.

Art. 16. - (1) Vehiculele-vidanjă de pe aeroport îndeplinesc următoarele condiții:

a) camioanele utilizate pentru serviciul toaletelor aeronavelor trebuie să fie diferite de cele pentru aprovizionarea cu apă potabilă și trebuie ținute în spații total izolate față de cele unde sunt camioanele-cisternă;

b) toate racordurile, furtunurile, tubulatura destinată evacuării toaletelor și clătirii acestora trebuie să fie de alte

dimensiuni sau de alt tip decât cele pentru apă potabilă (colorate în galben);

c) cisternele, camioanele și vehiculele sunt inscripționate cu mențiuni și marcaje corespunzătoare (în acest caz se va folosi culoarea galbenă).

(2) Aeroportul sau agentul de handling deține și exploatează acest tip de vehicule pentru care va exista autorizație sanitară de funcționare.

(3) Toate instalațiile de spălare, inclusiv cele destinate vehiculelor sau bacurilor, trebuie proiectate astfel încât să evite orice reflux în rețeaua de aducțiune a apei.

(4) Vehiculele de vidanjanse se evacuează în puțuri colectoare aflate la cel puțin 30 m de spațiile ce necesită grad crescut de igienizare (bloc alimentar, racorduri de apă potabilă). Puțurile colectoare sunt prevăzute cu grilă colectoare la partea superioară, sunt racordate la rețeaua generală de canalizare, acoperite, betonate și sunt dotate cu dispozitive antireflux, cu instalații de spălare și dezinfectie a solului. Puțurilor colectoare li se asigură un perimetru de protecție sanitară.

(5) Instalațiile și utilajele trebuie dezinfectate săptămânal sau după fiecare descărcare totală în rețeaua de canalizare ori în alte sisteme autorizate.

Art. 17. - (1) Pe aeroport se amenajează grupuri sanitare în sala de sosire, în sala de plecare, în sala de tranzit și în restaurante.

(2) Grupurile sanitare sunt prevăzute cu vestibule ventilate mecanic, chiuvete, toaleta pisoare și cabine cu plafon și pereți lavabili, neperforați, din faianță, ceramică sau mase plastice avizate sanitar. Ferestrele din sticlă laminată, translucidă, cu margini în unghi de 45, asigură iluminatul convenabil, în contrast.

(3) Pentru persoanele cu dizabilități sunt prevăzute amenajări speciale.

(4) Grupurile sanitare se dotează cu săpun lichid, uscătoare de mâini sau prosoape de hârtie.

Art. 18. - (1) Aeroporturile trebuie dotate cu instalații adecvate de preparare, manipulare și servire în condiții igienice a alimentelor și băuturilor.

(2) Sursele de alimente trebuie avizate, autorizate și controlate de autoritățile sanitare și sanitar-veterinare ale Agenției de Sănătate Publică a Ministerului Transporturilor.

(3) Alimentele au inscripționate pe ambalaj, cu bandă albă specifică pentru alimentele distribuite pe aeroport, data preparării lor.

(4) Acolo unde există distribuitoare automate de alimente și băuturi, acestea se curăță la 24-48 de ore, pe toate suprafețele, atât în interior, cât și în exterior, cu lavete diferite de tifon impregnat cu detergent, dezinfectant și apă potabilă. Se păstrează o evidență clară a acestor operațiuni la fiecare.

(5) Prânzurile ce urmează a fi servite la bordurile aeronavelor și echipajului se pregătesc pe fluxuri separate față de cele puse la dispoziția pasagerilor la sol, personalului de aeroport, vizitatorilor.

Art. 19. - Toate spațiile care asigură circuitul alimentelor și anexele lor trebuie să întrunească cerințele igienico-sanitare conform legislației în vigoare.

Art. 20. - În unitățile de preparare a alimentelor de pe aeroporturi se respectă următoarele reguli de primă importanță:

a) salata verde se spală 5 min. sub jet de apă potabilă;

b) carnea (pasăre, pește, alte produse) se decongelează complet și se prelucrează termic imediat;

c) platourile cu prânzuri calde pentru scurt-curier (cu decolare în ora următoare) se țin în cuptor la 63-74°C;

d) celelalte produse se refrigerază (+ 4°C) și se transportă la aeronavă în module cu zăpadă carbonică. La bord, înainte de consum, se reîncălzesc la +82°C;

e) prânzurile ce se livrează sub formă congelată pentru zborurile scurt-curier se păstrează la -18°C. Dacă se prelungeste timpul de păstrare, alimentele se țin la -26°C - -29°C;

f) alimentele crude se manipulează cu pense, furculițe, mănuși de unică folosință;

g) ferestrele se protejează cu plase contra vectorilor;

- h)** se amenajează sisteme de închidere automată la uși sau cortine de aer rece;
- i)** spălarea manuală a ustensilelor și a veselei se face în 3 etape: apă la 45°C cu detergent, apă la 50°C cu detergent, apă la 82°C;
- j)** spălare automată cu utilaje și soluții-detergent conform indicațiilor producătorului;
- k)** chiuvetele pentru spălarea mâinilor se dotează cu dozator automat de detergent;
- l)** curățarea tuturor elementelor fixe și mobile și a suprafețelor se face de mai multe ori pe zi, de către personal calificat și cunoscător al riscurilor de contaminare și al modalităților practice de dezinfecție, după un plan riguros;
- m)** transportul produselor alimentare la aeronave se face cu vehicule speciale prevăzute cu refrigerator. După fiecare transport aceste vehicule se igienizează cu detergent și dezinfectant.

Art. 21. - Asigurarea cu alimente la bordul aeronavelor:

- 1.** Alimentele se preiau printr-o trapă specială;
- 2.** Se depun în 1-2 orificii de bord, în funcție de regimul termic din momentul servirii lor:
 - a)** prânzuri reci:
 - se oferă pe platouri deja pregătite, sigilate și etichetate;
 - se mențin în module de refrigerare sau containere cu zăpadă carbonică;
 - b)** prânzuri calde:
 - pentru zboruri scurt-curier:
 - > servite ca atare imediat după decolare;
 - > până la distribuire se păstrează în cuptoare la 63°C;
 - pentru zboruri cu o durată mai mică de două ore, prânzurile etichetate se depun în containere refrigerate și pot fi consumate reîncălzite, într-un interval de maximum 45 de minute;
 - pentru zboruri lung-curier:
 - > se pregătesc din mâncăruri congelate sau refrigerate prin reîncălzire foarte rapidă în cuptoare la 85°C (cuptor cu microunde sau convecție);
 - > se servesc imediat după tratare termică.
- 3.** Cuburile de gheață se fac numai din apă potabilă. Se livrează la bordurile aeronavelor în saci de polietilenă sigilați sau în alte ambalaje specifice de unică folosință.
- 4.** Pentru pilot și copilot se asigură prânzuri diferite, provenite din alimente diferite și/sau blocuri alimentare diferite.
- 5.** Personalul de bord va respecta integral normele de igienă individuală și a veselei, conform prevederilor legale.
- 6.** La bordul aeronavei ustensilele și vesela de unică folosință se îndepărtează după utilizare. Reziduurile menajere se precolectează pe sortimente și sunt depozitate în saci închiși, pregătiți în vederea descărcării pe aeroport, în containere speciale.
- 7.** Decelarea de urme, fragmente sau corpuri de insecte pe una dintre fețele platourilor scoase din modul impune vaporizarea spațiului infestat cu substanțe insecticide.
- 8.** La aterizare toate resturile de alimente și prânzurile neconsumate se colectează în recipiente de plastic sau metal, închise etanș, care se descarcă rapid și igienic, printr-o trapă specială de evacuare, într-un container de detritusuri, utilizat pe aeroport, după efectuarea, operațiunii de dezinfecție, urmând a fi transportate de vehicule speciale. Evacuarea deșeurilor către unități de neutralizare aprobate sanitar-veterinar conform Regulamentului CE nr. 1.774/2002, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 63/4 din 1 martie 2007, se realizează prin contract între administrația aeroporturilor și societățile respective.
- 9.** Recipientele de depozitare se spală la 2-3 zile în perioadele calde și la 6-7 zile în cele reci, cu mașini având cuve de spălare, folosind apă la 60°C și detergenți. Se clătesc în cuve de clătire cu apă la 32°C.

Art. 22. - Pentru protecția la sol contra insectelor, rozătoarelor și a altor vectori de boli transmisibile a pasagerilor, echipajului și a populației, aeroporturile trebuie să dispună de servicii de combatere a vectorilor precum țânțari, muște, purici, păduchi, șobolani și alții, precum și de echipamente și produse biocide de combatere a acestora, în special cu acțiune remanentă, avizate conform prevederilor legislației în vigoare.

Art. 23. - (1) În vederea eliminării insectelor zburătoare și a rozătoarelor se aplică măsuri de combatere în aeronave, vehicule, în clădiri și pe o rază de 400 m în jurul perimetrului aeroportului, oricare ar fi forma de proprietate asupra terenurilor și clădirilor din acest perimetru.

(2) Aceste activități se practică numai de personal instruit, care folosește banderole datate pentru identificarea spațiilor tratate și păstrează o evidență clară a acestor operații.

(3) Se folosesc tehnici și materiale avizate conform prevederilor legislației în vigoare.

(4) Inspectorii sanitari ai Direcției de Sănătate Publică din cadrul Agenției de Sănătate Publică a Ministerului Transporturilor verifică lunar măsurile de dezinsecție și deratizare. Aeroportul trebuie să dispună de mijloace pentru dezinsecția și dezinsecția echipajului, călătorilor și bagajelor, aeronavelor, precum și a altor obiecte și instalații.

Art. 24. - (1) Salubritatea aeronavelor cuprinde un minim de măsuri ce se aplică în timpul escalelor sau, la nevoie, în timpul zborului, precum și salubritatea generală care se efectuează la fiecare 24 de ore.

(2) Salubritatea minimă se efectuează la nivelul oficiilor de bord, toalete și cabină de pilotaj și constă în:

- a) ridicarea reziduurilor solide din orice vas de colectare;
- b) aspirarea tuturor suprafețelor;
- c) completarea toaletei cu materiale consumabile.

(3) Operațiunile se efectuează cu lavete de unică folosință, impregnate cu substanțe-detergent dezinfectante, dezodorizante, care se păstrează în saci de polietilenă sigilați.

(4) Salubritatea generală se efectuează conform art. 24 alin. (2), precum și următoarele:

- a) curățarea, spălarea și dezinsecția tuturor suprafețelor lavabile;
- b) aspirarea mochetei și gurilor de aerație;
- c) perierea spatelui fotoliilor;
- d) înlocuirea huselor.

(5) Prezența unui pasager cu boală infecțioasă la bord impune efectuarea dezinsecției aeronavei la prima escală. În caz de boală transmisă prin apă sau alimente, se impregnează toate suprafețele cu dezinfectant de nivel mediu, apoi suprafețele se spală cu apă caldă și se usucă. Suprafețele dure umectate cu dezinfectant de nivel mediu conform indicațiilor producătorului se spală cu apă caldă. Personalul care efectuează operațiunile va avea echipament de protecție pentru aparatul respirator, ochi, tegumente.

Art. 25. - Aeroportul trebuie să dispună de cabinet medical dotat conform prevederilor legale. În aeroport personalul medical trebuie să asigure și serviciile de supraveghere a condițiilor igienico-sanitare, vizând:

- a) tipul, calitatea și starea materialului din dotarea cabinetelor medicale;
- b) capacitatea și competența personalului (conduita în caz de boli care impun carantina, controlul vaccinărilor obligatorii și al conduitei în cazul zborurilor în țările cu climă caldă).

Art. 26. - (1) În aeroporturi trebuie asigurate zone de tranzit direct, supravegheate de autoritățile sanitare locale, precum și posibilități de izolare a bolnavilor suspecți de maladii transmisibile.

(2) Zonele de tranzit direct trebuie prevăzute cu toalete igienice, lavabouri, locuri de odihnă pentru mamele care alăptează și pentru pasagerii bolnavi.

Art. 27. - (1) Aeronavele trebuie să dispună de apă potabilă provenind de la rețeaua aeroportului, care să respecte normele de calitate.

(2) Rezervoarele, conductele, recipientele și buteliile folosite pentru distribuția sau conservarea apei la bordul aeronavelor trebuie să fie întreținute igienic, astfel încât să nu modifice calitatea apei, să fie supuse lunar sau

mai des operațiunilor de dezinfecție, în funcție de rezultatele analizelor bacteriologice pe eșantioanele prelevate. Înainte de fiecare zbor ele sunt tratate conform prevederilor art. 13.

(3) În interiorul aeronavei apa se distribuie prin presiune sau gravitație la toate prizele.

(4) Pentru consumul apei pasagerii folosesc, de regulă, pahare de unică folosință, colectate ulterior în recipiente adecvate.

Art. 28. - Punctul de apă în aeronavă trebuie să fie accesibil și situat în sectorul serviciilor aeronavei.

Art. 29. - La fiecare schimbare/alimentare cu apă a aeronavei clorul rezidual trebuie să fie de maximum 0,25 mg/l.

Art. 30. - În aeronave trebuie menținut un anumit confort, și anume:

a) amenajarea de cabine presurizate, cu respectarea reglementărilor aplicabile;

b) amenajarea de sisteme de aer condiționat ($t=22 \pm 22^{\circ}\text{C}$, umiditate 35%), iar pentru zborurile la peste 12.000 m, sisteme de reducere a concentrației de ozon;

c) asigurarea iluminatului modular;

d) realizarea interiorului aeronavei din materiale având culori odihnitoare și proprietăți fonoabsorbante.

Art. 31. - Aeronava trebuie să dispună de un lavabou din material rezistent, ușor de spălat și bine fixat. Gura robinetului este situată la 2,5 cm deasupra orificiului preaplinului. Grupul sanitar trebuie să dispună de săpun și șervețele în cantitate suficientă de apă caldă și rece.

Art. 32. - Recipientele utilizate în caz de rău de zbor trebuie să fie realizate din material neabsorbant și etanș, colectat după utilizare în saci de polietilenă sigilați.

C. TRANSPORTURILE FERROVIARE

Art. 33. - Prezentele norme se referă la elementele fixe (mijloace fixe) - stațiile de cale ferată, triaje, depouri, revizii vagoane, ateliere, poduri, viaducte, instalații, tunele și elemente mobile (mijloace mobile) - material rulant.

SECȚIUNEA I

Mijloace fixe

Art. 34. - Elementele fixe trebuie să dispună de sisteme de alimentare cu apă potabilă, de îndepărtare a apelor uzate, a deșeurilor solide și lichide. În stațiile cu trafic mare de călători se asigură unități de alimentație publică, precum și unități de asistență medicală.

Art. 35. - **(1)** Stația de cale ferată se amplasează în perimetrul localității și se dimensionează corespunzător volumului traficului. Se iau măsuri de protecție - perdele vegetale și panouri din materiale fonoabsorbante.

(2) Se amenajează căi de acces în și din interior, cu dotări speciale pentru persoane cu dizabilități, cu sens unic și parcări suficiente.

(3) Stațiile de cale ferată trebuie prevăzute cu sisteme de ventilație, iluminat și încălzire atât în spațiile pentru personal, cât și în sălile de așteptare.

(4) La proiectarea, construcția, amenajarea și întreținerea stațiilor de cale ferată se asigură:

a) peroane spațioase cu paviment realizat din materiale antiderapante, ce permit întreținerea ușoară și care să împiedice dispersia particulelor în aer; lungimea peronului trebuie să fie cel puțin egală cu cea mai mare lungime a garniturii de tren de persoane ce poate tranzita stația; înălțimea peronului trebuie calculată în așa fel încât distanța dintre ultima treaptă a vagonului de călători și peron să fie mai mică de 20 cm; peroanele sunt prevăzute cu mobilier adecvat, confecționat din materiale lavabile;

b) sisteme de distribuție a apei potabile, la peroane, în jet ascendent sau fântâni, care să respecte condițiile prevăzute de legislația în vigoare;

c) coșuri pentru colectarea reziduurilor solide, prevăzute cu pungi de polietilenă ce se îndepărtează odată cu

acestea, amplasate în recipiente acoperite pe peron, săli de așteptare, alte spații; în zone publice operatorii economici au obligația să asigure colectarea selectivă, îndepărtarea și neutralizarea deșeurilor solide;

d) săli de așteptare prevăzute cu mobilier adecvat, în număr suficient, confortabil, confecționat din materiale lavabile. Sălile de așteptare sunt prevăzute cu sisteme de încălzire nepoluante și sisteme de aerisire eficiente. Acestea se curăță prin îndepărtarea oricăror forme de detritusuri și a prafului folosind detergenți cu proprietăți biocide. Curățarea pardoselilor se realizează cu ștergător umezit. În situații epidemiologice specifice sau de contaminare biologică se aplică dezinsecția;

e) iluminatul artificial al peroanelor și sălilor de așteptare, al cărui nivel va fi de minimum 70 lucși pentru iluminatul fluorescent;

f) grupuri sanitare (toaile, latrine cu fosă vidanjabilă, pisoare) în număr suficient; grupurile sanitare se mențin în stare de funcționare și de curățenie, dezinfectate zilnic cu substanțe clorigene sau produse avizate conform prevederilor legislației în vigoare. Dotarea grupurilor sanitare cu materiale ca hârtie igienică, săpun, mijloace de ștergere sau uscare a mâinilor după spălare este obligatorie. Este interzisă utilizarea prosoapelor textile în grupurile sanitare comune.

Art. 36. - (1) Se interzice aruncarea deșeurilor solide în alte locuri decât cele amenajate special și autorizate sanitar.

(2) Precolectarea secundară, adică strângerea și depozitarea provizorie a pungilor cu deșeurii menajere, în punctele de precolectare organizată se face în recipiente dimensionate corespunzător, acoperite, prevăzute cu dispozitive de prindere adaptate modului de golire, ușor transportabile, concepute astfel încât să nu producă răni în timpul manipulării și să nu favorizeze maladiile asociate efortului fizic excesiv.

(3) Recipientele sunt concepute astfel încât accesul la ele să fie rapid și ușor, iar sistemul lor de acoperire să fie ușor de manevrat și să asigure etanșeitatea. Recipientele, indiferent de categoria lor, sunt confecționate din materiale rezistente la solicitări mecanice sau la agresiuni chimice, ușor de spălat și dezinfectat. Recipientele se mențin în bună stare și se înlocuiesc imediat, la primele semne de pierdere a etanșeității. Ele se amplasează în spații special amenajate, în condiții salubre, respectându-se condițiile specificate la art. 15.

(4) Recipientele se golesc periodic, nu mai rar de două zile vara (1 aprilie-1 octombrie) și de 3 zile iarna (1 octombrie-1 aprilie).

(5) Vehiculele pentru transportul reziduurilor solide trebuie să fie acoperite și prevăzute cu sisteme de golire automată a recipientelor de precolectare secundară și să nu permită răspândirea conținutului în cursul transportului. Ele sunt întreținute igienic și dezinfectate periodic. În acest scop compartimentul destinat deșeurilor este confecționat din materiale rezistente la solicitările mecanice și agresiunile chimice.

Art. 37. - Se asigură buna întreținere și dezinsecția stațiilor care dispun de instalații proprii de apă. Instalația va funcționa după avizare sanitară în baza autorizației sanitare de funcționare. Acolo unde se folosește trenul de apă acesta va fi avizat și autorizat sanitar.

Art. 38. - Celelalte unități care asigură funcționarea stației și servirea călătorilor trebuie să respecte normele de igienă corespunzătoare specificului de funcționare.

Art. 39. - Salubritatea vagoanelor se asigură de către personalul specializat pentru operațiuni de salubritate, iar întreținerea lor într-o stare tehnică corespunzătoare, de către personalul tehnic de specialitate. Pentru exploatarea în condiții de siguranță și confort a vagoanelor sunt necesare instalații și materiale care îndeplinesc toate caracteristicile impuse de normativele în vigoare; vagoanele se dotează cu următoarele instalații și materiale:

a) alimentarea cu apă a rezervoarelor se face astfel încât să nu fie contaminați hidranții și sistemele de aprovizionare; rezervoarele de apă trebuie alimentate atât timp cât vagoanele sunt apte de circulație la fiecare îndrumare și se dezinfectează lunar;

b) sunt necesare instalații de preîncălzire a vagoanelor în sezonul rece (inclusiv mijloace de remorcare);

- c) canal tehnic pentru revizia vagoanelor, care poate fi utilizat pentru operațiunile de salubritate, fără suprapunerea operațiilor tehnologice;
- d) stații de spălare cu instalații de apă caldă și materiale de curățenie avizate sanitar;
- e) reviziile de vagoane trebuie să dețină o grupă tehnică dimensionată corespunzător, astfel încât să permită salubritatea vagoanelor cuprinse în grafic; se interzice folosirea liniilor curente pentru operațiunile de vidanjare;
- f) evacuarea apelor reziduale și a deșeurilor menajere provenite din operațiunile de salubritate se face cu respectarea prevederilor **Normei** tehnice feroviare "Vehicule de cale ferată. Prescripții privind salubritatea, deratizarea, dezinfecția și desinfecția vagoanelor de călători (clasă), a ramelor electrice și a automotoarelor" NTF nr. 56-001:2006, aprobată prin Ordinul ministrului transporturilor, construcțiilor și turismului nr. 1.015/2006.

SECȚIUNEA a II-a

Mijloace mobile

Art. 40. - Vagoanele pentru călători se construiesc din materiale cu stabilitate chimică - coeficient scăzut de conductibilitate termică și electrică, asigurându-se protejarea platformelor de trecere între vagoane împotriva factorilor meteorologici, cu un grad de securitate a treptelor și ușilor și cu:

1. lățimea coridorului de minimum 0,7 m;
2. ferestre din sticlă securizată, fono- și termoizolantă (geamuri duble), având mecanisme sigure și ușor de mânăuit;
3. dotarea cu paliere portbagaj din grilă metalică sau material plastic, cu oglinzi, cuiere și recipiente pentru deșeuri;
4. instalații de apă și de evacuare a apelor uzate, de iluminat, încălzire și ventilație;
5. spațiu pentru spălat lângă toaletă, cu planșeu impermeabil, oglindă, cuier, lavoar iluminat artificial, priză electrică, vas pentru săpun lichid, cu dispozitiv de dozare, cutie pentru prosoape de hârtie utilizate;
6. fotoliile din compartimente realizate din materiale ușor de curățat;
7. în compartiment trebuie asigurate următoarele:
 - a) temperatura în sezonul rece să fie minimum 20°C, sursele de căldură să fie curate și prevăzute cu ecrane de protecție; temperatura corpului de încălzit să nu depășească 80°C;
 - b) calitatea aerului interior în urma ventilației să fie: maximum 5.000 ppm CO₂, debitul minim de aer proaspăt echivalent la 20° și 50% umiditate/oră/loc ocupat, în funcție de temperatura exterioară, variind între 10-20 mc în condiții extreme;
 - c) iluminarea naturală 1/3,3, iar cea artificială fluorescentă 150 lucși în zonele de citit și 100 lucși în zona locurilor de șezut, cu un coeficient de uniformitate a iluminării de 0,7-1,3;
8. conducte de alimentare cu apă realizate din materiale prevăzute în standardele în vigoare, izolate termic și prevăzute cu dispozitive de încălzire pentru protecție împotriva înghețului;
9. conducte de evacuare a apelor uzate termoizolate și dispuse astfel încât să nu murdarească instalațiile de sub vagoane (osii și boghiuri);
10. rezervor de apă cu o capacitate minimă de 10 litri/loc de vagon; umplerea rezervorului se face prin racorduri etanșe, cu protecție împotriva contaminării apei;
11. grup sanitar racordat la instalația de apă, beneficiind de un sistem de evacuare a apei uzate, având planșeul realizat din materiale impermeabile și ușor lavabile, dotat cu o cutie metalică sau de material plastic pentru depunerea reziduurilor solide, vas pentru săpun lichid, cu dispozitiv de dozare, raft pentru obiecte de toaletă, sub care se va inscripționa "Apă nepotabilă"; cutie pentru șervețe din hârtie curate, separat cutie pentru șervețele utilizate, cutie pentru tampoanele igienice folosite, suport pentru hârtie igienică, vas cu soluție dezinfectantă pentru vasul toaletei, montat lângă rezervorul de apă. Dotarea minimă a toaletei cuprinde:

- a) săpun lichid - 0,4 l/săpunieră;
- b) hârtie igienică - 1/2 rulou/1 toaletă;
- c) șervețele - 1/4 pachet /cutie pentru prosoape;
- d) tablete dezodorizante - 15 g/1 toaletă;
- e) materiale dezinfectante;
- f) punguțe din polietilenă, pentru colectarea tampoanelor igienice folosite.

Art. 41. - Se interzice utilizarea vagoanelor care au parcurs o zonă cu risc epidemiologic crescut, pentru care nu au fost luate măsuri de carantină.

Art. 42. - Vagonul de dormit va avea în dotare cabine de 2 și 3 locuri. Vagonul-cușetă este un alt tip de vagon cu cabine cu 4 și 6 locuri, în funcție de clasa vagonului. Ambele tipuri de vagoane au un spațiu pentru conductor și o nișă unde este amplasat arzătorul de motorină (pentru vagoanele cu instalație de încălzit cu combustibil lichid). În legătură cu aceasta trebuie respectate următoarele:

- a) cabinele trebuie să dispună de: paturi prevăzute cu dispozitive de ridicare la perete, astfel încât să se asigure șederea comodă în timpul zilei, etajere și nișe pentru bagaje, scară, cuier, cutie pentru resturi alimentare prevăzută cu pungă de plastic și lenjerie de pat. Suplimentar vagonul de dormit va fi dotat cu: garderobă pentru haine, precum și cu un sistem de masă cu lavoar, dispozitiv de deschidere a sticlelor, etajere, suport pentru pahare și iluminat propriu, precum și cu set de igienă personală;
- b) încăperea pentru conductor va avea dotările pentru igiena individuală, dulap pentru îmbrăcăminte, dulap pentru alimente, dulap pentru lenjerie curată și, separat, pentru cea utilizată, chiuveță pentru spălarea veselei, cu apă caldă și rece;
- c) alimentarea cu apă trebuie să asigure 25 l/loc de dormit;
- d) sistemul de încălzire trebuie să asigure 20-22°C în cușetă, 23-25°C în spălătoare și 18°C la toaletă;
- e) iluminatul artificial va fi de 50 lucși la toaletă și de 100 lucși deasupra oglinzii;
- f) lenjeria se schimbă după fiecare utilizator, iar în situația în care aceasta nu este folosită se schimbă la începutul fiecărui voiaj; lenjeria se schimbă ori de câte ori este nevoie, dar nu mai rar de 3 zile, în cazul în care a fost utilizată de aceeași persoană. Lenjeria de pat utilizată se colectează în saci impermeabili, închiși și este transportată la unități specializate pentru spălare;
- g) dezinsecția și deratizarea periodică se realizează la interval de o lună și ori de câte ori sunt sesizări care impun astfel de acțiuni. Dezinsecția vagoanelor de dormit și a vagoanelor-cușetă se efectuează la solicitare, în urma măsurilor dispuse de autoritățile sanitare în domeniu.

Art. 43. - Vagonul-restaurant/bistro sau vagoanele cu aceeași destinație trebuie să aibă pereți și pardoseli din materiale rezistente la substanțe dezinfectante, având în structură cel puțin: bucătărie, incluzând spații pregătitoare, sală de consumație, spații pentru depozitare, încăperi pentru personal, cu următoarele utilități:

- a) încăperile personalului trebuie să fie dotate cu dulapuri - vestiare, spălător cu apă caldă și rece curentă, toalete pentru personal și, eventual, duș;
- b) sala de consumație trebuie să fie prevăzută cu mese confecționate din materiale rezistente la substanțele dezinfectante, sisteme de iluminat, ventilație, încălzire;
- c) spațiile de pregătire a preparatelor trebuie să fie prevăzute cu spălător din inox, cuptor cu microunde, frigider pentru păstrarea produselor reci, dulapuri pentru tacâmuri și veselă, planșetă de lucru placată cu inox;
- d) bucătăria trebuie să fie prevăzută cu plită electrică sau cu gaz; acesta va avea în dotare cuptor pentru menținerea mâncării la temperatura de 70°C, recipient cu capac pentru deșeuri, sistem de ventilație-încălzire și extincatoare portabile;
- e) spațiile pentru depozitare asigură condițiile de păstrare-conservare a produselor pe categorii și sortimente, conform modului de păstrare impus de producători, și anume:
 - carnea de porc, vită și pasăre se poate păstra în același spațiu frigorific, dar în compartimente separate;

- mezelurile feliate și porționate se păstrează conform condițiilor impuse de producător;
- produsele lactate (unt, smântână, brânză) se păstrează în spații frigorifice, în compartimente separate de cele de mai sus;
- ouăle de găină se spală și se dezinfectează cu soluție de cloramină 10⁰/₀₀ înainte de transportul în vagonul-restaurant sau bar și se depozitează în spații frigorifice; vor avea inscripționată pe ele data producerii;
- legumele și fructele proaspete se păstrează în spații adecvate, complet separate de produsele de origine animală sau de patiserie;

f) ustensilele de bucătărie, vesela și tacâmurile se păstrează în sertare închise. Vor fi igienizate și dezinfectate eficient, atât înainte, cât și după folosire. Igienizarea și dezinfecția se vor face după fiecare utilizare, pentru a evita orice risc de contaminare.

Art. 44. - Termenul de stocare în vagoanele-restaurant/bistro a produselor alimentare de origine animală sau vegetală, proaspete sau conservate, va fi cel înscris de producător pe etichetele ambalajelor, în condițiile asigurării lanțului de frig sau temperaturilor de păstrare-conservare, precum și a condițiilor specifice impuse privind manipularea, transportul și depozitarea acestora.

Art. 45. - (1) Vagoanele-bar au în componență: bar, spațiu pentru prepararea sandviciurilor, spații frigorifice, anexe social sanitare. Se respectă normele prevăzute la art. 44.

(2) Se poate utiliza veselă (tacâmuri, farfurii, pahare) de unică folosință.

Art. 46. - În vagoanele de clasă se pot comercializa numai produse ambalate corespunzător și manevrate în condiții de igienă.

Art. 47. - (1) Salubritatea la interior (normală sau curentă) a vagoanelor-restaurant/bistro și bar se execută obligatoriu înainte de fiecare îndrumare a vagoanelor în cursă, iar salubritatea interioară radicală se execută cel puțin o dată pe lună, în cadrul acesteia desfășurându-se și procesul de salubritate exterioară.

(2) Operațiunile de deratizare, dezinfecție și dezinsecție se realizează la intervalele stabilite la art. 42 lit. g).

Art. 48. - Salubritatea vagoanelor (la interior și exterior) se execută conform Normei Tehnice Feroviare NTF nr. 56-001:2006 - Vehicule de cale ferată - prescripții privind salubritatea, deratizarea, dezinfecția și dezinsecția vagoanelor de călători (clasă), a ramelor electrice și a automotoarelor.

Art. 49. - Caietele de sarcini cu privire la operațiunile ce se desfășoară în fiecare etapă de salubritate se avizează de către Autoritatea Feroviară Română - AFER (conform Ordinului ministrului transporturilor nr. 290/2000 privind admiterea tehnică a produselor și/sau serviciilor destinate utilizării în activitățile de construire, modernizare, întreținere și de reparare a infrastructurii feroviare și a materialului rulant, pentru transportul feroviar și cu metroul, cu modificările ulterioare, serviciul de salubritate se încadrează în clasa de risc 2A) și se revizuiesc atunci când legislația o impune sau apar modificări în parcul de vagoane și în prestarea serviciului. Respectarea procedurilor stipulate în NTF nr. 56-001:2006 poate fi verificată de Direcția de Sănătate Publică din cadrul Ministerului Transporturilor.

D. TRANSPORTUL SUBTERAN

Art. 50. - Transportul subteran va respecta normele de igienă generală conform art. 36-41 și următoarele condiții specifice:

- a)** sistem de ventilație, care să asigure microclimatul corespunzător călătorilor atât în stații, cât și în vagoane;
- b)** iluminat artificial de minimum 100 lămpi;
- c)** sistem de acces pe scări simple și scări rulante sau ascensoare; asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități;
- d)** dezinsecție și deratizare trimestrială și la nevoie;
- e)** realizarea confortului cromatic, îndepărtarea vibrațiilor și asigurarea protecției contra zgomotului (din exterior și interior) în vagoanele de metrou.

E. TRANSPORTURI NAVALE

Art. 51. - Amplasarea, proiectarea și realizarea porturilor se fac ținându-se seama de distanțele față de apă și localitate, de posibilitatea de amenajare a acvatoriului, a malurilor, a cheiurilor, a instalațiilor de acostare a navelor și a spațiilor de depozitare, astfel încât să nu se influențeze în mod negativ starea de sănătate și confortul populației și al personalului.

Art. 52. - Portul dispune de o rețea de distribuție a apei de băut racordată la rețeaua localității sau la surse proprii, cu respectarea prevederilor legale privind calitatea apei potabile și controlul de laborator al potabilității. Funcționarea rețelei de apă potabilă a portului va respecta aceleași principii ca funcționarea rețelei din aeroporturi, conform art. 11-13.

Art. 53. - Portul dispune de o rețea de canalizare racordată fie la rețeaua de canalizare a localității fie la sistemele proprii de tratare și neutralizare, cu respectarea prevederilor art. 14 și 15 menționate la rețelele de canalizare din aeroporturi; rețeaua de canalizare este prevăzută cu prize terestre și/sau șalupe speciale de preluare. Apele uzate sunt deversate în bazine receptoare, numai cu respectarea prevederilor legislației sanitare și de mediu și a standardelor în vigoare; este interzisă descărcarea apelor reziduale și a deșeurilor lichide în apele bazinului portuar.

Art. 54. - Pe platforma portuară se asigură condițiile de colectare a reziduurilor solide conform celor prevăzute în art. 36.

Art. 55. - Pe platforma portuară, în clădirile și instalațiile portuare este obligatorie combaterea vectorilor. Dezinsecția trebuie efectuată la cel mult 3 luni, iar deratizarea la maximum 6 luni.

Art. 56. - La proiectarea și realizarea navelor se va include în cadrul funcționalităților specifice și un complex social care să cuprindă cabine, dormitoare, bucătării, săli de mese, grupuri sanitare, separat pentru echipaj și pasageri, infirmerie, depozite de alimente, tancuri de apă potabilă, depozite de materiale și alte utilități, tancuri de ape reziduale și sisteme de tratare aferente. Toate acestea trebuie să respecte normele sanitare de proiectare și exploatare.

Art. 57. - (1) Navele sunt prevăzute cu sisteme de înmagazinare a apei potabile și cu rețea de distribuție, asigurându-se o cantitate medie de 32-120 l/persoană/zi.

(2) Funcționarea sistemului de aprovizionare cu apă se face în conformitate cu prevederile privind asigurarea cu apă potabilă conform cap. III din anexa la Ordinul ministrului sănătății nr. 536/1997 pentru aprobarea Normelor de igienă și a recomandărilor privind mediul de viață al populației, cu modificările și completările ulterioare.

(3) Rețeaua de apă de pe nave, precum și instalațiile aferente rețelei se marchează prin vopsire în culoare albastră cu vopsele protectoare; robinetele de distribuție a apei de băut se marchează cu inscripția "Apă potabilă"; robinetele/vanele de la grupurile sanitare sau de la prizele de spălare a punții se marchează cu inscripția "Apă nepotabilă".

Art. 58. - (1) Colectarea și evacuarea apelor uzate se fac prin instalații proprii conform Ordinului ministrului transporturilor, construcțiilor și turismului nr. 322/2006 privind instalațiile portuare de preluare a deșeurilor generate de nave și a reziduurilor mărfii, cu modificările ulterioare.

(2) Dezinsecția este considerată eficientă atunci când se asigură maximum 1.000 coliformi/100 ml apă uzată; este interzisă deversarea apelor uzate și a deșeurilor lichide în apele bazinelor portuare.

Art. 59. - Precolectarea primară a deșeurilor menajere se face în recipiente din material plastic sau de metal, iar precolectarea secundară, în pubele sau compartimente etanșe, dispuse pe sortimente de deșeuri (plastic, sticlă, hârtie), situate în puncte accesibile, cu evacuare finală după dezinsecție, prin preluarea în porturi de mijloace auto specifice conform Ordinului ministrului transporturilor, construcțiilor și turismului nr. 322/2006, cu modificările ulterioare.

Art. 60. - În timpul staționării în porturi se efectuează curățarea generală a navei, urmată de dezinsecție, dezinsecție și deratizare, efectuate de personal specializat, cu mijloace și substanțe avizate conform

prevederilor legale în vigoare.

Art. 61. - Pasagerilor și personalului li se asigură cazarea în condiții de confort termic, ambianță luminoasă și cromatică, calitate a aerului interior și dotări conform prevederilor **anexei** la Ordinul ministrului sănătății nr. 536/1997, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 62. - Salubritatea spațiilor de cazare, alimentație, recreere și a altor spații de folosință comună se execută zilnic sau ori de câte ori este nevoie, respectându-se normele pentru vagoanele de dormit.

Art. 63. - **(1)** Personalul medical este responsabil cu asistența medicală acordată pasagerilor și personalului, precum și cu măsurile de igienă și antiepidemice.

(2) Personalul medical aduce la cunoștința comandantului navei măsurile speciale profilactice și de combatere, specifice bolilor transmisibile, în scopul informării autorităților portuare asupra evenimentelor deosebite, conform cerințelor Regulamentului sanitar internațional.

(3) Personalul medical atestă efectuarea și eficiența măsurilor de combatere a insectelor și rozătoarelor, controlează zilnic calitatea apei de băut și a alimentelor și aplicarea legislației sanitare în vigoare privind condițiile de igienă și antiepidemice în alimentația publică și colectivă.

(4) Personalul medical controlează modul în care se respectă normele de protecție a muncii în diverse sectoare ale navei, efectuarea examenelor medicale conform prevederilor legale în vigoare, pentru fiecare categorie de personal angajat pe navă.

F. TRANSPORT RUTIER INTERURBAN

Art. 64. - Pentru transportul rutier de persoane județean și interjudețean este interzis transportul de persoane în picioare, indiferent de distanță.

Art. 65. - Proiectarea, construirea și amenajarea autogărilor trebuie să respecte prevederile art. 4 și 5, iar alimentarea cu apă potabilă se face conform prevederilor legale în vigoare; întreținerea mijloacelor de transport se face cu respectarea prevederilor art. 7-9.

Art. 66. - **(1)** La proiectarea, construcția, amenajarea și exploatarea autostrăzilor se respectă condițiile impuse de necesitățile de protejare a persoanelor care folosesc autostrada și a populației, în general. Alegerea amplasamentului și a traseului autostrăzii se va face în urma unui studiu de impact asupra mediului și sănătății. În alegerea amplasamentului se respectă următoarele:

- a) reducerea la minimum a nivelurilor de zgomot și vibrații și a emisiilor de poluanți atmosferici;
- b) facilitarea circulației populației locale prin construirea de treceri denivelate pentru traversarea autostrăzii;
- c) evitarea traversării zonelor protejate de către traseul autostrăzii.

(2) Amenajarea și exploatarea autostrăzilor se fac respectându-se următoarele condiții:

- a) plantarea de perdele vegetale de protecție la distanțele impuse de prevederile legislației în vigoare;
- b) montarea de panouri fonoabsorbante la trecerea prin apropierea locuințelor;
- c) amenajarea de locuri de odihnă la distanțe de maximum 30 km, amplasate la minimum 50 m de autostradă.

Acestea se dotează cu grupuri sanitare, cu apă potabilă curentă (toaile, chiuvete, dușuri), cu amenajări pentru odihnă, protejate de însorire excesivă și de intemperii, și cu amenajări pentru colectarea și evacuarea reziduurilor solide, conform normelor sanitare. Locul de odihnă poate fi dotat și cu stație de alimentare cu carburanți și cu unități de alimentație publică cu toate dotările necesare conform legislației în vigoare. Amenajările din locurile de odihnă trebuie racordate la rețeaua de energie electrică. Se va asigura un iluminat corespunzător pe timp de noapte.

(3) Apele pluviale aferente platformei autostrăzii vor fi colectate în șanțuri, înainte de vărsarea în emisari, după trecerea prin decantoare pentru părți solide și separatoare de grăsimi.

(4) Toate amenajările de pe autostrăzi trebuie prevăzute cu mijloace de acces pentru persoanele cu dizabilități.

(5) Telefoanele publice pentru urgențele medicale se montează la distanțe de maximum 5 km.